

Hoe inspectieproof zijn scholen?

Sinds de Inspectie een nieuw onderzoekskader gebruikt, is er echt wel het een en ander veranderd voor scholen. Ze moeten nu bijvoorbeeld hun ambities expliciteren én aangeven hoe ze sturen op doelen. De CED-Groep ontwikkelde een handige quickscan, waarmee scholen kunnen nagaan of ze al inspectieproof zijn. Wij zijn verrast over het beeld dat hieruit naar voren komt!

“Toen de Inspectie haar nieuwe onderzoekskader publiceerde, merkten wij dat veel scholen vragen hadden. Vooral: wat is er veranderd en waar moeten we aan voldoen? Om scholen bruikbare informatie te geven, ontwikkelden we een eenvoudige, digitale quickscan. De twaalf vragen in deze scan zoomen in op cruciale eisen van de Inspectie. Scholen die de digitale quickscan invulden, ontvingen per mail direct feedback. Zij zagen één oogopslag welke zaken al op orde waren en welke zaken extra aandacht behoeven”, vertelt Wilma Peulen, senior-adviseur bij de CED-Groep.

Worstelen met ambities

Het beeld dat uit de eerste 200 ingevulde scans naar voren komt, heeft ons best verrast. Laten we er eens een paar vragen bij pakken.

Bijvoorbeeld de vraag over het pedagogisch handelen. De Inspectie wil dat scholen dit beschrijven in concreet waarneembaar leerkrachtgedrag. Uit de ingevulde quickscans blijkt dat 73 procent van de scholen dat ook daadwerkelijk doet. En maar liefst 97 procent van de scholen heeft een standaard waaraan 80 procent van de leerkrachten moet voldoen. We hebben het dan dus echt over de basiskwaliteit van pedagogisch en didactisch leerkrachthandelen.

Wilma Peulen vraagt zich af hoe representatief deze cijfers zijn. “Onze adviseurs zien in de praktijk dat veel scholen juist enorm worstelen met de vraag hoe ze zo’n ambitie of standaard moeten formuleren en hoe ze deze vertalen in doelen per groep. De ambitie of standaard is de kapstok voor het organiseren van het onderwijs. Het zou dus goed kunnen dat die eerste 200 quickscans vooral zijn ingevuld door scholen die dit soort zaken al heel goed voor elkaar hebben. Misschien zoeken zij in de quickscan wel vooral een bevestiging: we zijn goed bezig, we zien geen belangrijke zaken over het hoofd.”

Differentiatie lijkt moeilijk

In *De Staat van het Onderwijs 2018* (een jaarlijks rapport van de Inspectie over belangrijke trends en ontwikkelingen in het onderwijs) is te lezen dat er op veel scholen te weinig aandacht is voor differentiatie. Ook *De Staat van het onderwijs 2019* laat zien dat de meeste scholen werken aan de verbeterpunten, de kwaliteit van de uitleg (43%) en de afstemming van de instructie (42%). En ook de Onderwijsraad laat zich in die richting uit.

“Opmerkelijk genoeg laten de eerste 200 quickscans die werden ingevuld juist een heel ander beeld zien: 80 procent van de scholen geeft aan te differentiëren in instructie, verwerking en leertijd. Wat vertelt dit percentage ons? Doen de scholen die de quickscan invulden het gewoon veel beter dan collega-scholen in het land? Of verstaan we misschien niet allemaal hetzelfde onder differentiatie? Dat zou ik graag nog eens nader willen onderzoeken. Zelf zie ik bij klassenobservaties dat veel leerkrachten het heel lastig vinden om te differentiëren, met name voor de talentleerlingen. Door deze leerlingen meer autonomie en eigenaarschap te geven, is er veel winst te behalen.”

Weinig aandacht voor sociaal gedrag

De eerste 200 ingevulde quickscans maken duidelijk dat er ook veel winst is te halen rondom de vak-overstijgende leergebieden, zoals sociaal gedrag. 38 procent van de respondenten heeft op dit gebied geen ambitie geformuleerd. Werk aan de winkel dus! "Het zou goed zijn als scholen zichzelf de vraag stellen: wat verwachten wij qua sociaal gedrag van onze leerlingen? Hoe gaan we dat vervolgens vormgeven in de groepen? En hoe kunnen we van leerlingen bepaald gedrag verwachten als onze leerkrachten dat misschien nog niet op alle punten laten zien? Ik hoop dat die discussie op gang komt!"

Samen werken aan een doorgaande lijn

Als het aan Wilma ligt, komt dat professionele gesprek trouwens niet alleen op gang rondom sociaal gedrag, maar op veel meer gebieden. "Het is zó belangrijk dat je als school ambities formuleert vanuit een heldere visie, en dat je daar met het hele team aan gaat werken. Want zonder visie en doelen doet iedereen zijn ding... Zet je dan de juiste stappen om beter te worden? Het resultaat in groep 8 is het effect van het werk in groep 1 t/m 8. Als je met het hele team de ambitie kent, kun je sámen werken aan een doorgaande lijn. Dan bereik je gegarandeerd meer!"

Vul ook de quickscan in!

Bent u benieuwd of uw eigen school al inspectieproof is? U kunt de quickscan nog steeds vrijblijvend invullen! www.cedgroep.nl/inspectieproof

Meer lezen over het gebruik van data?

Onlangs publiceerde het Kohnstamm Instituut het rapport *Datagebruik in het onderwijs*. Voor CED-collega Marijke Erades aanleiding om een opiniërend artikel te schrijven: *Data verzamelen zonder onderwijsdoel, stop ermee!* Hierin schetst ze in een notendop hoe scholen een data-ondersteunende cultuur kunnen creëren. [Lees er hier meer over!](#)

Wilt u een gesprek?

Wij wisselen graag met u van gedachten. Wilt u een gesprek? Stuur dan een mailtje naar w.peulen@cedgroep.nl